

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 17 października 2011 r.

**Pan
dr Marek Baranowski
Dyrektor Instytutu
Geodezji i Kartografii
w Warszawie**

KNO-4110-04-01/2011
R/11/009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował w Instytucie Geodezji i Kartografii w Warszawie (Instytut) wykorzystanie środków publicznych na naukę w latach 2009 – 2011 (I połowa).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 22 września 2011 r., na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzenia nieprawidłowości, skontrolowaną działalność Instytutu.

Formułując pozytywną ocenę NIK uwzględniła: rosnący udział środków własnych w przychodach z tytułu działalności naukowo-badawczej, wdrożenie trybu redukcji kosztów działalności Instytutu, rosnącą liczbę pozyskiwanych zleceń na realizację prac badawczych finansowanych ze środków pozabudżetowych, utrzymanie i dalsze rozwijanie współpracy naukowej krajowej oraz międzynarodowej.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: nieanalizowaniu rentowności zawieranych umów o świadczenie usług badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych oraz zawieraniu takich umów przynoszących straty, niezawarcie umów z pracownikami naukowymi o zakazie konkurencji w czasie trwania stosunku pracy, sporządzeniu nierzetelnego rozliczenia w raporcie końcowym z realizacji projektu badawczego własnego.

W 2011 r. Instytut zatrudniał 31 pracowników naukowych, spośród tej grupy zatrudnionych 35,5% przekroczyło 65 rok życia i nabyło uprawnienia emerytalne, w tym 6 spośród 8 profesorów, 4 spośród 16 adiunktów oraz 1 spośród 7 asystentów.

W badanym okresie przychody Instytutu wyniosły łącznie 22.133 tys. zł, w tym przychody ze środków budżetowych wyniosły 12.084 tys. zł (i stanowiły 54,6%), ze środków własnych 5.880 tys. zł (26,6%), przychody ze środków UE wyniosły 4.169 tys. zł (18,8%).

1. W Instytucie nie była analizowana rentowności zawieranych z podmiotami zewnętrznymi umów o świadczenie usług badawczo-rozwojowych oraz wdrożeniowych, czego skutkiem było zawieranie takich umów przynoszących straty. Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 159, poz. 993, ze zm.), Instytut był zobowiązany do prowadzenia samodzielnej gospodarki w ramach posiadanych środków i kierowania się zasadami efektywności ich wykorzystania.

Spośród 79 umów wykonanych w 2009 r. w przypadku 71 umów koszty ich realizacji były wyższe, niż uzyskane przychody, a strata z tego tytułu wyniosła 213.366 zł. W 2010 r. 42 umów, spośród 88 realizowanych, przyniosło straty w łącznej wysokości 109.688 zł. W ocenie NIK przyczyną powyższego było nieprowadzenie w Instytucie analizy rentowności zawieranych i realizowanych umów oraz zaniechanie przez głównego księgowego dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, do czego Instytut, wchodzący do dnia 1 października 2010 r. w skład sektora finansów publicznych, był zobowiązany w art. 54 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.) oraz w art. 45 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.).

Zgodnie z art. 16 ust. 4 obowiązującej od dnia 1 października 2010 r. ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, ze zm.), gospodarowanie mieniem instytutu odbywa się zgodnie z zasadami legalności, rzetelności, celowości, gospodarności i oszczędności.

2. Dyrektor Instytutu nie zawarł z pracownikami naukowymi, którzy prowadzili różne formy działalności dydaktycznej poza Instytutem, umów o zakazie konkurencji w czasie trwania stosunku pracy. Naruszało to art. 41 ust. 3 obowiązującej do dnia 1 października 2010 r. powołanej wyżej ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych oraz art. 47 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, ze zm.) stanowiące, że pracownika naukowego w okresie trwania stosunku pracy obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej, określony w odrębnej umowie.

3. Rozliczenie zawarte w raporcie końcowym z realizacji projektu badawczego własnego pn. *Metodyka opracowywania map zabytków*, realizowanego na podstawie umowy z dnia 28 sierpnia 2008 r. nr 1402/B/T02/2008/35, zawartej z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego zostało sporządzone nierzetelnie.

W ww. raporcie końcowym złożonym do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 11 października 2010 r., Instytut rozliczył koszty w wysokości o 45,9 tys. zł wyższej, od faktycznie poniesionych.

Ponadto wykonanie ww. projektu badawczego było niezgodne z dołączonym do umowy harmonogramem prac. Zgodnie z harmonogramem prac, w 2008 r. łączne koszty realizowanych zadań miały wynieść 35 tys. zł, podczas gdy Instytut zrealizował zadania na kwotę 4,2 tys. zł (12% planowanych). W 2009 r. koszty realizowanych zadań miały wynieść łącznie 121 tys. zł, a wyniosły 105,9 tys. zł (87,5% planowanych).

Pismem z dnia 29 lipca 2011 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego poinformował Instytut, że uznaje umowę o realizację ww. projektu badawczego za wykonaną i rozliczoną. Zgodnie z § 39 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 stycznia 2008 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na naukę przeznaczonych na finansowanie projektów badawczych (Dz. U. Nr 21, poz. 126, ze zm.), złożenie nierzetelnego rozliczenia zawartego w raporcie końcowym, stanowi podstawę do zarządzenia przez ww. Ministra ponownego przeprowadzenia postępowania dotyczącego oceny raportu końcowego i prawidłowości wykonania projektu.

4. Uwaga NIK dotyczy utraty przez Instytut uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych w zakresie geodezji i kartografii w wyniku zmniejszenia minimalnej wymaganej, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, ze zm.), liczby pracowników naukowych posiadających tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Uprawnienie Instytutu do nadawania stopnia naukowego doktora z dniem 31 stycznia 2010 r. uległo – zgodnie z art. 8 ust. 2 ww. ustawy – zawieszeniu z mocy prawa.

W ocenie NIK powyższe utrudni pracownikom naukowym Instytutu zatrudnionym na stanowisku asystenta uzyskanie stopnia naukowego doktora.

Ponadto NIK zwraca uwagę na spadek w latach 2009-2010, w stosunku do 2008 r., liczby opublikowanych przez pracowników naukowych Instytutu artykułów związanych z tematyką badań naukowych i prac rozwojowych Instytutu w czasopiśmie punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W 2009 r. pracownicy naukowcy Instytutu

opublikowali w czasopismach punktowanych 23, a w 2010 r. 21 artykułów, co stanowiło zmniejszenie odpowiednio o 10 i o 12 w stosunku do liczby artykułów opublikowanych w 2008 r.

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) systematyczne analizowanie rentowności zawieranych umów o świadczenie usług badawczo-rozwojowych oraz wdrożeniowych;
- 2) zawarcie z pracownikami naukowymi Instytutu umów o zakazie konkurencji w czasie trwania stosunku pracy;
- 3) złożenie do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego skorygowanego rozliczenia zawartego w raporcie końcowym z realizacji projektu badawczego własnego pn. *Metodyka opracowywania map zabytków*;
- 4) podjęcie skutecznych działań w celu odzyskania przez Instytut uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonaniu wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.